

تحوالات قانونی توبه مجرم

مولفین

سجاد رضائی نژاد دیلمی

بازپرس شعبه اول دادسرای عمومی و انقلاب اسلامی

سیده مائده تقوی میان پشته

دادیار دادسرای عمومی و انقلاب اسلامی

انتشارات قانون یار

۱۳۹۹

سرشناسه	:	رضایی نژاد دیلمی، سجاد، ۱۳۶۸-
عنوان قراردادی	:	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	تحولات قانونی توبه مجرم/ مولفین سجاد رضایی نژاد دیلمی، سیدمائده تقوی میان پشته.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۱۶ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۴۸۶-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	توبه (اسلام) -- جنبه‌های حقوقی
موضوع	:	Repentance -- Islam -- Legal aspects
موضوع	:	حقوق جزا (فقه)
موضوع	:	(Criminal law (Islamic law
موضوع	:	حقوق جزا -- ایران
موضوع	:	Criminal law -- Iran
شناسه افزوده	:	تقوی میان پشته، سیده مائده، ۱۳۷۰-
رده بندی کنگره	:	۴۶۸۱KMH
رده بندی دیویی	:	۵۵۰.۶/۳۳۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۴۰۸۱۳۰
وضعیت رکورد	:	فیبیا

انتشارات قانون یار

تحولات قانونی توبه مجرم

تألیف: سجاد رضایی نژاد دیلمی - سیده مائده تقوی میان پشته

ناشر: انتشارات قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۵۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۴۸۶-۱

مرکز پخش قانون یار: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

فروشگاه و مرکز پخش موسسه و انتشارات قانون یار

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۲۶

۰۲۱۴۴۴۴۱۷۸۴

۰۲۱۴۴۴۴۱۷۶۴

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۳
مقدمه.....	۱۵
فصل اول.....	۱۹
مبانی و کلیات.....	۱۹
بخش اول: شناسایی و تعریف توبه.....	۱۹
بخش دوم: بررسی ماهیت توبه.....	۲۱
بخش سوم: جایگاه حقوقی توبه.....	۲۳
بخش چهارم: توبه از دیدگاه جرم شناسی.....	۲۵
بخش پنجم: بررسی ادله توبه.....	۲۷
بند اول: بررسی ادله فقهی توبه.....	۲۷
بند دوم: بررسی ادله عقلی توبه.....	۳۳
بخش ششم: امضایی یا تأسیسی بودن نهاد توبه.....	۳۴
بخش هفتم: آثار حقوقی و فقهی توبه.....	۳۶
بند اول: بازگشت عدالت و قبول شهادت.....	۳۶
بند دوم: سقوط مجازات.....	۳۸
بخش هشتم: شرایط تحقق توبه کیفری.....	۳۸
بند اول: ندامت و پشیمانی.....	۳۸
بند دوم: عزم و اراده در عدم بازگشت به جرم.....	۳۹
بند سوم: عدم تأخیر عمدی در توبه.....	۳۹
بند چهارم: جبران گذشته.....	۴۰
بخش نهم: زمان انجام توبه.....	۴۱
فصل دوم.....	۴۵
نقش توبه مجرم در جرایم حدی.....	۴۵
بخش اول: تعریف و بررسی جرایم حدی.....	۴۶

- بند اول: معیار های قانونگذار در سقوط مجازات ۴۸
- بند دوم: علت تمایز میان اثبات جرم با اقرار و شهادت شهود ۵۱
- بند سوم: توبه قبل از قیام بینه ۵۳
- بند چهارم: توبه بعد از قیام بینه ۵۵
- بند پنجم: توبه بعد از اقرار ۵۵
- بند ششم: توبه قبل از اقرار ۵۸
- بخش دوم: توبه در جرایم منافی عفت ۵۹
- بند اول: تعاریف حقوقی مصادیق اعمال منافی عفت ۶۰
- بند دوم: قاعده کلی درمورد تأثیر توبه مرتکب در جرایم منافی عفت ۶۱
- بند سوم: نحوه احراز توبه مرتکب ۶۷
- بند چهارم: بررسی اصل «ما لا یعلم الا من قبله» ۷۲
- بند پنجم: بررسی اصل ترجیح اشتباه در عفو مجرم بر اشتباه در کیفر مجرم است ۷۳
- بند ششم: بررسی اصل «حمل فعل مسلم بر صحت» ۷۴
- بند هفتم: نحوه احراز ((اصلاح شدن)) و قبولی توبه ۷۴
- بخش سوم: بررسی تحلیلی ماده ۱۱۴ قانون مجازات اسلامی ۷۶
- بند اول: بررسی تحلیلی تبصره ۲ ماده ۱۱۴ قانون مجازات اسلامی ۷۸
- بند دوم: ماهیت جرم ارتكابی در تبصره ۲ ماده ۱۱۴ قانون مجازات اسلامی ۷۹
- بند سوم: تأثیر توبه مرتکب در سقوط مجازات منصرف از جرایم حق الناسی ۸۲
- بند چهارم: دیدگاه موافق با تبصره ۲ ماده ۱۱۴ قانون مجازات اسلامی ۸۴
- بند پنجم: دیدگاه مخالف با تبصره ۲ ماده ۱۱۴ قانون مجازات اسلامی ۸۵
- بند ششم: مبانی متعارض ۸۷
- بند هفتم: توبه از حد قذف ۸۹
- بخش چهارم: نقش توبه در سایر جرایم حدی ۹۱
- بند اول: توبه از جرم حدی سرقت ۹۲
- بند دوم: بررسی تحلیلی تبصره ۲ ماده ۲۷۸ قانون مجازات اسلامی ۱۰۰
- بند سوم: بررسی جایگاه ((احکام حکومتی)) ۱۰۴
- بند چهارم: بررسی جایگاه ((انعطاف پذیری احکام اسلامی)) ۱۰۵
- بند پنجم: بررسی جایگاه ((اجرای حدود در صورت تراحم)) ۱۰۶

۱۰۷	بخش پنجم: نقش توبه در جرم حدی ارتداد
۱۰۷	بند اول: تعریف لغوی ارتداد
۱۰۸	بند دوم: تعریف حقوقی ارتداد
۱۰۹	بند چهارم: شرایط ارتداد
۱۰۹	بند پنجم: بررسی انواع ارتداد
۱۱۰	بند ششم: حدی یا تعزیری بودن مجازات ارتداد
۱۱۲	بند هفتم: نقش توبه مرتد در سقوط مجازات حدی ارتداد
۱۱۹	بخش ششم: نقش توبه در جرم حدی محاربه و افساد فی الارض
۱۲۰	بند اول: مفهوم و تعریف محاربه
۱۲۲	بند دوم: تأثیر توبه در سقوط مجازات محارب
۱۲۵	بند سوم: بررسی ماده ۱۱۶ قانون مجازات اسلامی
۱۲۸	بخش هفتم: توبه از شرب خمر
۱۳۰	بخش هشتم: توبه از جرم حدی سب النبی
۱۳۲	بخش نهم: توبه از جرم حدی بغی
۱۳۵	فصل سوم
۱۳۵	نقش توبه مجرم در جرایم تعزیری
۱۳۶	بخش اول: تعریف جرم تعزیری
۱۴۲	بخش دوم: انواع تقسیم بندی جرایم تعزیری
۱۴۴	بند اول: بررسی تحلیلی ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی
۱۴۵	بند دوم: تعزیرات منصوص و غیرمنصوص شرعی
۱۵۱	بند سوم: مصادیق تعزیرات منصوص شرعی
۱۵۳	بخش سوم: توبه و سقوط تعزیر
۱۷۱	بخش چهارم: زمان پذیرش توبه
۱۷۵	بخش پنجم: زمان ارائه ادله مربوط به توبه
۱۷۷	بند اول: توبه در مرحله دادسرا
۱۷۸	بند دوم: توبه در مرحله دادگاه
۱۷۹	بند سوم: توبه در مرحله تجدید نظر

پیشگفتار

توبه در حقوق جزای اسلامی به عنوان یکی از موارد سقوط مجازات شمرده شده است، از دیدگاه قرآن و سنت فرصتی داده شده به مجرم است تا از رفتار خود پشیمان گشته و راه اصلاح در پیش گیرد. این نهاد حقوقی در کنار آثار اخروی، آثار دنیوی نیز دارد. قانونگذار نیز به تبعیت از منابع فقهی و موازین شرعی در اقدامی شایسته در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، نهاد توبه را به عنوان یکی از قواعد حقوق جزای عمومی و از موارد سقوط مجازات مطرح کرده است. بنابراین در این کتاب به دنبال پاسخ این سؤال هستیم که باتوجه به تصویب قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ سیاست کیفری قانونگذار در خصوص تأثیر توبه بر هکابر در سقوط مجازات چیست؟ و مفروض می داریم که قانونگذار توبه مجرم را به عنوان نهادی که در اصلاح مرتکب و سقوط مجازات وی مؤثر است، مورد توجه قرار داده و تحولات ایجاد شده در این چارچوب بوده است. ضرورت تالیف این کتاب از آنجا ناشی می شود که تبیین درست و مستدل تحولات قانونی توبه مجرم موجب راهنمایی قانونگذار جهت اتخاذ مواضع صحیح در برابر این تحولات خواهد شد. بنابر یافته های این کتاب، قانونگذار با تفکیک نقش توبه در جرایم مختلف، به صراحت در مواد ۱۱۴ و ۱۱۵ قانون مذکور تأثیر توبه در سقوط مجازات حدی و تعزیری را مورد پذیرش قرار داده است. لکن در مواردی تحولات ایجاد شده توسط قانونگذار در خصوص پذیرش توبه مجرم، فاقد هم خوانی و انطباق لازم با موازین شرعی و اصول حقوقی می باشد. در این نوشتار به بررسی تحولات قانونی توبه مجرم در حقوق

کیفری ایران بر اساس تغییر و تحولات ایجاد شده در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ خواهیم پرداخت.

www.ketab.ir